

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 6Pc/9/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3622200903
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Štefčík
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2023:3622200903.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske sudcom JUDr. Petrom Štefčíkom vo veci navrhovateľa G. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. Z. V. Č.. XXX, zastúpeného Mgr. Vlastimilom Valkovičom, advokátom so sídlom v Topoľčanoch, Andreja Hlinku 4239/58 proti matke F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., P. A. XXXX/XX a dieťaťu A. U., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu u matky, zastúpenému v konaní opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, o zapretie otcovstva k maloletému dieťaťu za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Partizánske, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že G. U., rodený U., nar. XX.XX.XXXX V. X., nie je otcom maloletej A. U., nar. XX.XX.XXXX V. X., dieťaťa matky F. B., rodenej B., nar. XX.XX.XXXX V. K..

D.. G. U., nar. XX.XX.XXXX a F. B., nar. XX.XX.XXXX sú povinní nahradiť štátu - Slovenskej republike trovy konania každý vo výške 222,32 €, každý do 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

III. Súd zrušuje výrok II. a výrok III. uznesenia Okresného súdu Partizánske zo dňa 19.09.2022 č.k. 6Pc/9/2022-44.

odôvodnenie:

(1) Navrhovateľ sa podaným návrhom domáha určenia, že nie je otcom maloletej. Návrh odôvodnil tým, že je síce pravda, že s matkou maloletej udržiaval po určitý čas intímny pomer, avšak ona udržiavala intímny pomer najmenej s jedným ďalším mužom. Otcovstvo k maloletej určil z dôvodu, že bol presvedčený, že mohol byť jej otcom. Neskôr sa rozhodli vykonať DNA testy, ktoré vylúčili jeho otcovstvo, ale výsledky má k dispozícii len matka. Právne odôvodnil návrh poukazom na ustanovenia § 84, § 90, § 91 ods. 1, § 91 ods. 2 a § 93 ods. 1 zákona č. 63/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“).

(2) K návrhu pripojil rodný list maloletej a zápisnicu o určení otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov zo dňa 04.06.2021.

(3) Súd maloletej ustanovil na zastupovanie v tomto konaní kolízneho opatrovníka a nariadil vo veci pojednávanie na 12.09.2022. Matke a opatrovníkovi doručil návrh na začatie konania a umožnil im vyjadriť sa k nemu.

(4) Dňa 09.08.2022 do konania vstúpil podľa § 13 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) prokurátor.

(5) Matka svoje právo nevyužila a k návrhu na začatie konania sa písomne nevyjadrila. Kolízny opatrovník navrhol vo veci vykonať dokazovanie.

(6) Na pojednávaní dňa 12.09.2022 súd vypočul navrhovateľa a matku maloletej a v súlade s § 204 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) oboznámil podstatný obsah listinných dôkazov, ktorými sú rodný list na čísle listu spisu (ďalej len „č.l.“)

5, zápisnica o určení otcovstva na č.l. 6 a správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske na č.l. 29.

(7) Z vykonaného dokazovania súd zistil, že dňa XX.XX.XXXX sa narodila maloletá, ktorej otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov pred matrikou urobeným dňa 04.06.2021. Maloletá je v starostlivosti matky, nenavštevuje žiadne predškolské či iné zariadenie. Matka je na rodičovskej dovolenke, má ešte jedno maloleté dieťa z iného vzťahu. Spoločne s deťmi býva v obecnom nájomnom byte. Trvala na tom, že maloletá je dieťa navrhovateľa. Navrhovateľ sa s maloletou od júla 2021 nekontaktoval, nezaujímal sa o ňu. Navrhovateľ je nezamestnaný. Okrem maloletej má vyživovací povinnosť k jednému maloletému dieťaťu pochádzajúcemu z iného vzťahu.

(8) Z výpovede navrhovateľa súd zistil, že matku spoznal v roku 2020. Ona mala v tom čase iný pomer, ale sa schádzali a rozchádzali. Mali spolu intímny vzťah, asi po troch týždňoch mu oznámila, že sa vracia k predchádzajúcemu partnerovi. Po nejakom čase, po troch mesiacoch, ho kontaktovala a oznámila mu, že bude otcom. Po čase sa so svojím partnerom rozišla a oni sa začali znovu stretávať. Boli vo vzťahu, jeho rodičia ho tlačili do toho, že dieťa je jeho, aj jej kupovali veci. On po čase navrhol DNA testy, odobrali vzorky a výsledok prišiel matke e-mailom taký, že na 99% nemôže on byť otcom. Na matriku išiel preto, lebo ho matka maloletej „obláznila“ a preto, že normálne spolu fungovali. Genetické testy boli vykonané anonymným spôsobom. On nemá zdravotné problémy, ktoré by ho vylučovali z otcovstva. Vzorku pre analýzu DNA si odoberal sám.

(9) Matka k veci uviedla, že sa začali s navrhovateľom schádzať v októbri 2019. Ona mala v tom čase priateľa, s ktorým sa schádzala a rozchádzala. V novembri 2019 už nebola s nikým. V decembri zistila, že je tehotná a že je možnosť, že navrhovateľ je otcom. Ona mu nechcela nič nútiť, chcela byť slobodnou matkou. Stretávala sa s jeho rodinou, mali dobrý vzťah. Do júna 2021 mala maloletá v rodnom liste len matku, otca nie. Sám navrhovateľ prišiel za ňou, že bude zapísaný do rodného listu, aby jeho bývalú ženu „trafil šľak“, že má ďalšie dieťa, aby platil menšie výživné. Testy dali robiť okolo augusta, septembra 2020, navrhovateľ si bral vzorku sám, podľa nej nedodrжал postup. Napriek výsledku sa dal zapísať do rodného listu. Ona mala v čase, keď otehotnela, intímny styk len s navrhovateľom, styk s iným mužom mala tri týždne pred tým.

(10) Súd považoval za potrebné doplniť dokazovanie odborným vyjadrením odborne spôsobilaj osoby z odboru genetika, preto bolo pojednávanie odročené. Po zistení vhodnej osoby súd uložil navrhovateľovi a matke povinnosť podrobiť sa skúmaniu odborne spôsobilou osobou a zložiť preddavok na trovy dokazovania, každému po 222,32 € (uznesením zo dňa 19.09.2022 č.k. 6Pc/6/2022-44). Preddavok ani jedným z účastníkov zložený nebol.

(11) Dňa 18.11.2022 bolo súdu doručené odborné vyjadrenie Mgr. Zuzany Holešovej, PhD., ktorá vykonala analýzu DNA navrhovateľa a maloletej a zistila, že navrhovateľ v 9 zo 16 vyšetrovaných systémov nedisponuje alelou, ktorú biologický otec maloletej musí mať, preto je jeho otcovstvo vylúčené. Pravdepodobnosť, že je otcom maloletej, je nulová.

(12) Súd priznal za odborné vyjadrenie odmenu vo výške 444,64 €, o ktorej rozhodol uznesením zo dňa 28.11.2022 č.k. 6Pc/9/2022-68.

(13) Na prejednanie veci bolo nariadené pojednávanie na 13.02.2023. Súd naň riadne a včas predvolal právneho zástupcu navrhovateľa, vtedajšieho právneho zástupcu matky, opatrovníka a prokurátora. Všetkým súd doručil odborné vyjadrenie.

(14) Matka písomným podaním doručeným súdu dňa 13.01.2023 ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní, pričom nežiadala z dôležitých dôvodov o jeho odročenie. Súd preto vec prejednal na pojednávaní dňa 13.02.2023 podľa § 180 CSP v jej neprítomnosti. Na pojednávanie sa neustanovil ani právny zástupca navrhovateľa, jeho neprítomnosť nebola prekážkou prejednanie veci, pretože bol na pojednávanie riadne a včas predvolaný a on ani navrhovateľ nežiadali z dôvodu jeho neúčasti o odročenie pojednávania.

(15) Na pojednávaní súd doplnil dokazovanie odborným vyjadrením a umožnil účastníkom vyjadriť sa. Kolízny opatrovník mal za to, že pominuli dôvody, pre ktoré bol návrh podaný, keďže matka vzala svoj návrh vo veci úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu späť. Prokurátor navrhol návrhu vyhovieť.

(16) Súd aplikoval v konaní nasledujúce právne predpisy:

(17) Podľa § 90 ZR ak nie je otcovstvo určené podľa domnienky otcovstva manžela matky, možno ho určiť súhlasným vyhlásením oboch rodičov.

(18) Podľa § 91 ods. 1 ZR za otca sa považuje muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov.

(19) Podľa § 93 ods. 1 ZR muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, môže otcovstvo pred súdom zaprieť do troch rokov odo dňa jeho určenia, len ak je vylúčené, že by mohol byť otcom dieťaťa; táto lehota sa neskončí pred uplynutím troch rokov od narodenia dieťaťa.

(20) Podľa § 93 ods. 3 ZR ustanovenia § 86 ods. 2 a § 88 ods. 1 sa použijú primerane.

(21) Súd na podklade výsledkov vykonaného dokazovania, vychádzajúc najmä z výsledkov odborného vyjadrenia dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na zapretie otcovstva k maloletej je v celom rozsahu dôvodný. Odborným skúmaním bolo zistené, že je vylúčené, aby bol navrhovateľ otcom maloletej.

(22) K tvrdeniu opatrovníka o tom, že pominuli dôvody, pre ktoré bol návrh podaný, súd uvádza, že navrhovateľ nemá inú možnosť ako zosúladiť právny stav, podľa ktorého je otcom, so stavom skutočným, podľa ktorého biologickým otcom maloletej nie je, ako podaním návrhu podľa § 93 ods. 1 ZR. Späťvzatie návrhu matkou v inom konaní ho nezabavuje otcovstva k maloletej, ani rodičovských povinností k nej. Preto je jeho návrh dôvodný.

(23) Podľa § 49 ods. 1 až ods. 3 CMP účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu a jeho zástupcovi, ak nejde o trovy konania, ktoré platí štát. Súd môže uložiť účastníkovi, u ktorého nie sú podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, aby zložil preddavok na trovy dôkazu, ktorý navrhol alebo ktorý nariadil súd o skutočnostiach ním uvedených alebo v jeho záujme. Spoločné trovy platia účastníci podľa pomeru účasti na veci a na konaní.

(24) Podľa § 53 CMP v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkovi, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkovi, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

(25) Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

(26) Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

(27) Podľa § 58 ods. 1 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

(28) Účastníci nenavrhlí rozhodnúť o svojich vlastných trovách, preto o nich súd nerozhodoval. V konaní však vznikli trovy štátu, a to za odmenu vyplatenú odborne spôsobilej osobe za odborné vyjadrenie. Tá bola vyplatená vo výške 444,64 €. V súlade s § 57 CMP a § 58 ods. 1 CMP musí súd o trovách konania štátu rozhodnúť.

(29) Štát má nárok na náhradu trov konania proti účastníkovi. Vzhľadom k okolnostiam prípadu je spravodlivé, aby trovy konania, ktoré štátu vznikli, znášali rovnakým dielom ako navrhovateľ, tak aj matka maloletej. Maloletej, hoci je účastníkom, súd povinnosť nahradiť trovy neuložil, pretože sa na ich vzniku nijako nepodieľala a jej účasť v konaní bola výlučne pasívna. Navrhovateľovi súd uložil povinnosť nahradiť štátu polovicu trov konania z dôvodu, že čiastočne zaviniel skutočnosť, že konanie vôbec muselo začať. Súd vychádzal z toho, že urobil súhlasné vyhlásenie rodičov v čase, keď mal dôvodnú pochybnosť o svojom otcovstve k maloletej. Tým spôsobil, že sa otcovstva k nej nemohol „zbaviť“ inak ako podaním návrhu na začatie konania. K samotnému konaniu teda došlo sčasti aj jeho zavinením. Na druhej strane, matka maloletej bola v konaní neúspešná. V priebehu konania popierala skutočnosť, že navrhovateľ nie je otcom, tvrdila, že v čase rozhodnom pre počatie maloletej mala intímny pomer len s ním, hoci mala disponovať výsledkom genetických testov a sama si musela byť vedomá, že mala intímny pomer aj s iným mužom. Svojim procesným postojom teda zaviniela, že vo veci muselo byť nariadené dokazovanie odborným vyjadrením. Preto je spravodlivé, aby sa v druhej polovici podieľala na náhrade trov konania s týmto odborným vyjadrením spojených. O lehote na plnenie súd rozhodol v súlade s § 232 ods. 3 veta druhá CSP, podľa ktorého súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu na plnenie uloženej povinnosti. Vzhľadom k osobným a sociálnym pomerom oboch účastníkov, ktorým súd uložil povinnosť na náhradu trov konania štátu (obaja nepracujú, obaja majú ďalšiu vyživovaciu povinnosť) súd určil dlhšiu lehotu na plnenie, a to 6 mesiacov. Takúto dlhú lehotu súd považuje za primeranú ako možnostiam účastníkov, tak aj právu štátu na uspokojenie svojej pohľadávky.

(30) Keďže bolo definitívne rozhodnuté o trovách konania, uznesenie o určení preddavku na úhradu trov spojených s dokazovaním už stratilo svoje opodstatnenie. Preto ho súd výrokom III. tohto rozsudku zrušil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Partizánske.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu

smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má uvedenú vadu, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní peňažnú povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa ustanovení Exekučného poriadku.